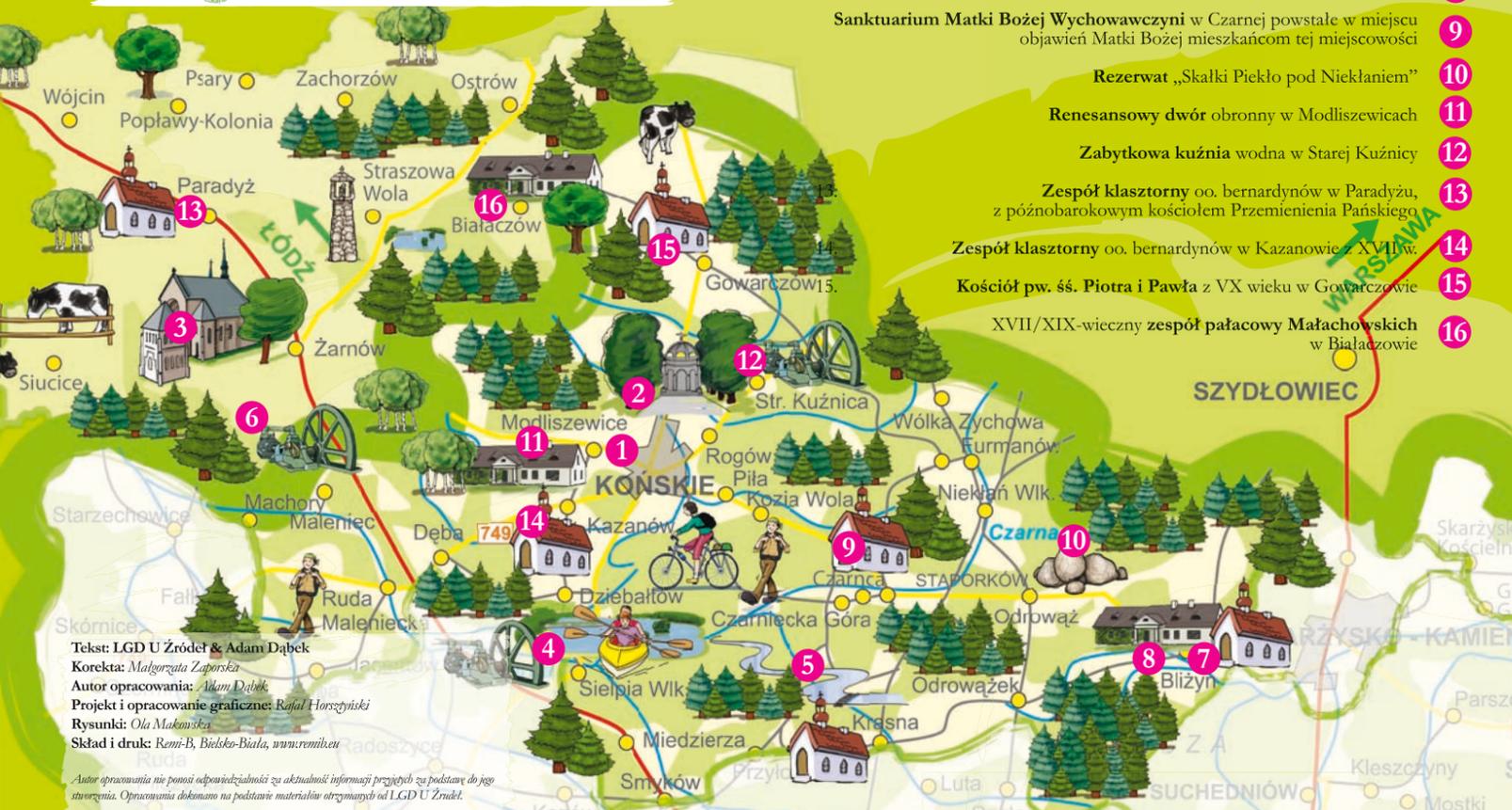

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach III Schematu Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Tekst: LGD U Źródeł & Adam Dąbek
Korekta: Małgorzata Zaporska
Autor opracowania: Adam Dąbek
Projekt i opracowanie graficzne: Rafał Horczyński
Rysunki: Ola Makomska
Skład i druk: Rem-B, Bielsko-Biała, www.rem-b.eu

Autor opracowania nie ponosi odpowiedzialności za aktualność informacji przyjętych za podstawę do jego stworzenia. Opracowania dokonano na podstawie materiałów otrzymanych od LGD U Źródeł.

MAPA ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH - LGD U ŹRÓDEŁ

- 1 Gotycki (z detalami romańskimi) kościół św. Mikołaja w Końskich
- 2 Jeden z piękniejszych w Polsce parków XVIII/XIX-wiecznych, w zespole pałacowo-parkowym w Końskich
- 3 Kościół św. Mikołaja w Żarnowie z XII w.
- 4 Muzeum Zagłębia Staropolskiego w zabytkowej walcowni w Sielpi
- 5 Rzeką Krasna
- 6 Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu
- 7 Drewniany kościół pw. św. Zofii w Bliżynie z 1818 roku
- 8 Pałacyk Platerów w Bliżynie z XIX wieku
- 9 Sanktuarium Matki Bożej Wychowawczynie w Czarnej powstałe w miejscu objawień Matki Bożej mieszkańcem tej miejscowości
- 10 Rezerwat „Skalki Piekło pod Nieklaniem”
- 11 Renesansowy dwór obronny w Modliszewicach
- 12 Zabytkowa kuźnia wodna w Starej Kuźnicy
- 13 Zespół klasztorny oo. bernardynów w Paradyżu, z późnobarokowym kościołem Przemienienia Pańskiego
- 14 Zespół klasztorny oo. bernardynów w Kazanowie z XVII w.
- 15 Kościół pw. śś. Piotra i Pawła z VX wieku w Gowarczowie
- 16 XVII/XIX-wieczny zespół pałacowy Małachowskich w Białaczowie

• Lokalna Grupa Działania „U Źródeł”

Lokalna Grupa Działania „U Źródeł” obejmuje obszar dziewięciu gmin z trzech powiatów i dwóch województw w obecnych granicach. Są to położone w północnej części województwa świętokrzyskiego gminy: Bliżyn (powiat skarżyski), Gowarczów, Końskie, Ruda Maleniecka, Smyków, Stąporków (powiat konecki) oraz leżące na południu województwa łódzkiego gminy: Białaczów, Paradyż i Żarnów (powiat opoczyński). Historycznie są one częścią jednego regionu północno-malopolskiego (czyli Malopolski Północnej, zwanej w XX wieku także Kieleccyzną) rozciągającego się niegdyś między Wisłą a Pilicą.

W stosunkowo niewielkiej odległości znajdują się duże aglomeracje miejskie: warszawska, śląska i łódzka. Korzystny jest także układ dróg dojazdowych - przez gminy przebiega duża ilość ciągów komunikacyjnych. Obszar objęty działaniem LGD „U Źródeł” pod względem fizyczno-geograficznym położony jest w obrębie makroregionów Wyżyna Malopolska i Wyżyna Przedborska i wchodzi w skład mezoregionów: Wzgórza Opoczyńskie, Płaskowyż Suchedniowski i Garb Gielniowski. Malownicze wzgórza i pagórki przecinane licznymi ciekami wodnymi oraz dużą ilością kotlin sprawiają, że tereny te stwarzają doskonałą okazję do turystyki pieszej i rowerowej. Atrakcyjne są również ich walory geologiczne, np. występowanie zjawisk krasowych. Część obszaru znajduje się na terenach Konecko-Lopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Suchedniowsko-Oblegorskiego Parku Krajobrazowego oraz Przysusko-Szydłowieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Wspomniane formy ochrony obejmują ochroną nie tylko cenne zasoby przyrodnicze, jak np. fragmenty Puszczy Świętokrzyskiej, ale także liczne walory kulturowe i historyczne (obiekt Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, zabytki i miejsca pamięci narodowej).

• „Dlaczego powstał?”... czyli główne cele naszego LGD

Obszar działania LGD „U Źródeł” zamieszkuje wielu ciekawych ludzi z pomysłami, którzy poprzez swoje zaangażowanie pragną jak najlepiej przysłużyć się rozwojowi swoich małych ojczyzn. Osoby te tworzą aktywne społeczności wiejskie, które przy odpowiednim wsparciu organizacyjnym i finansowym są w stanie dokonywać trwałych, pozytywnych zmian w swoim życiu i środowisku, w którym funkcjonują. Wsparcie finansowe to, przede wszystkim, fundusze unijne, a wsparcie organizacyjne dotyczy w głównej części zarządzania strategicznego oraz pomocy w przygotowaniu i realizacji projektów. Obszar działania LGD, mimo że rozdzielony administracyjnie, jest bardzo spójny i zintegrowany ze względu na wspólne dziedzictwo kulturowe; ma podobny potencjał ekonomiczny, a jakość życia mieszkańców oscyluje wokół tego samego poziomu. Również sektory, które mają szansę w przyszłości rozwinąć się, jak też występujące tutaj problemy, są dla każdego z partnerów podobne. Dlatego też partnerstwo jest bardzo dobrym sposobem na ich rozwiązanie. Gminy zdają sobie sprawę, że wzajemnie wspierając się i realizując wspólne pomysły mogą działać dużo więcej niż pojedynczo. LGD „U Źródeł” postanowiła skupić się w swoich działaniach na trzech celach strategicznych w obszarach: ekologii, stwarzania szans dla młodzieży oraz przekształcenia obszaru LGD w prężny mikroregion turystyczny. Cele te są szczegółowo opisane w Lokalnej Strategii Rozwoju dostępnej na stronach internetowych. Z najważniejszych planowanych działań dotyczących rozwoju turystyki i ekologii można wliczyć:

- internetowy system informacji umożliwiający przegląd, konfigurację, wycenę i rezerwację zestawionego pakietu usług turystycznych i produktów z całego obszaru

LGD, bądź też wybór wcześniej przygotowanych pakietów. Dla potrzeb systemu stworzona zostanie odpowiednia i regularnie zasilana baza danych,

- operacje, w ramach których zostanie wdrożony system informacji wewnątrz obszaru LGD przeznaczony dla turystów, którzy już znajdują się na terenie LGD,
- operacje związane z promocją turystyczną wizerunku obszaru i produktów turystycznych,
- operacje, w wyniku których będą powstawać elementy sieciowego produktu turystycznego obszaru LGD - „Piekelnego Szlaku”,
- operacje polegające na organizowaniu cyklicznych wydarzeń turystycznych przy Piekelnym Szlaku,
- operacje polegające na wsparciu przedsięwzięć komercyjnych: turystycznych i okotourystycznych,
- oznakowanie w terenie produktów i atrakcji turystycznych,
- wspieranie istniejących i nowopowstających gospodarstw ekologicznych,
- operacje, których celem jest współpraca gospodarstw ekologicznych z obszaru LGD,
- organizacja różnych wydarzeń propagujących zdrowy tryb życia.

• Informacje praktyczne

Lokalna Grupa Działania - U Źródeł
ul. Piotrkowska 30
26-200 Modliszewice, poczta Końskie
uzrodel@uzrodel.pl
tel. 041 375 95 33

Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi
26-200 Sielpia k. Końskich
tel. 0 41 372 02 93

Muzeum Regionalne w Końskich (do niedawna Izba Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej & siedziba PTTK w Końskich)
ul. Zamkowa 7
26-200 Końskie
biuro@pttkkonskie.pl
tel. 041 372 31 70

Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu (obiekt do zwiedzania)
Maleniec 54,
26-242 Ruda Maleniecka
tel. 0 41 373 11 42

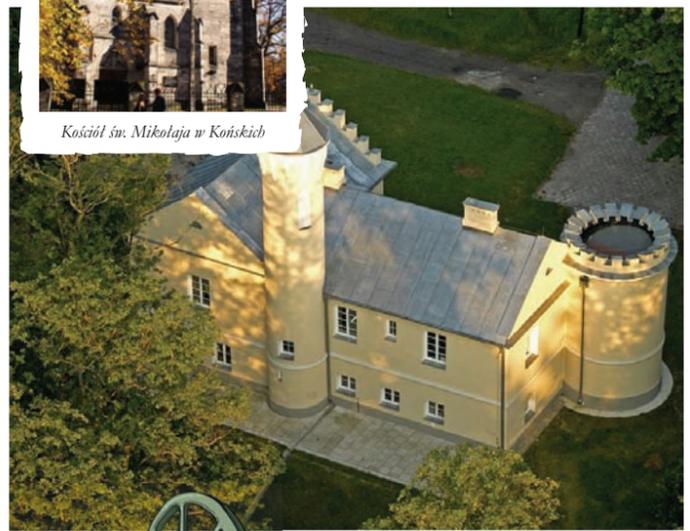
Kuźnica Mechaniczna (obiekt do zwiedzania)
Stara Kuźnica 46
26-200 Końskie
tel. 0 41 371 91 87

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kościół św. Mikołaja w Końskich

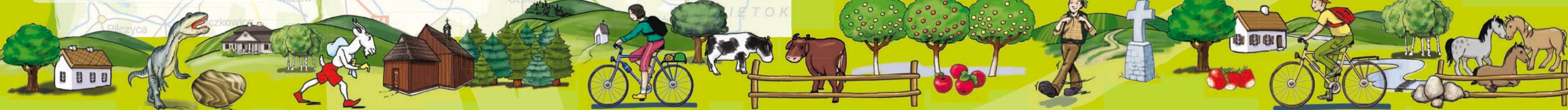
Bliżyn - pałac (ob. Dom Kultury)

LOKALNA GRUPA
DZIAŁANIA

U ŹRÓDEŁ

BIAŁACZÓW • BLIŻYN • GOWARCZÓW • KOŃSKIE • PARADYŻ •
RUDA MALENIECKA • SMYKÓW • ŻARNÓW

Drewniany kościółek w Bliżynie

• Nasze atrakcje

Dzięki swoim uwarunkowaniom geograficznym obszar LGD „U Źródle” cechuje się bardzo ciekawym typem krajobrazu. Malownicze wzgórza i pagórki poprzecinane licznymi ciekami wodnymi oraz dużą ilością kotlin stwarzają doskonałe warunki dla turystyki pieszej i rowerowej. Przez teren LGD przebiega kilkaset kilometrów tras rowerowych oraz część międzynarodowego szlaku Berlin - Lwów.

Na obszarze LGD znajdują się tereny przyrodnicze i geologiczne, które podlegają szczególnej ochronie. Są to:

- „Skalki Piekło pod Nieklaniem” - rezerwat utworzony w 1959 roku. Chroni osobliwe formy triasowych i dolnojurajskich skal powstałych w wyniku erozji wietrznej, o wyglądzie grzybów, kazałnic i innych ciekawych form,
- „Jodły Sieleckie” w okolicach Żarnowa - rezerwat chroniący rzadkie w regionie stanowiska jodły i innych roślin. Na jego terenie znajdują się tzw. dukle - świadectwa wydobywania rud żelaza metodą odkrywkową,
- „Świnia Góra” - utworzony w 1953 roku ścisły rezerwat leśny; jeden z najpiękniejszych w Polsce różnowiekowych drzewostanów mieszanych o strukturze piętrowej, dużej różnorodności i zmienności siedlisk oraz zespołów leśnych,
- „Ciechostowice” - utworzony w 1953 roku rezerwat leśny; chroni naturalne zbiorowiska lasu mieszanego z udziałem sosny, jodły, dębu, modrzewia,
- „Dalejów” - utworzony w 1978 roku rezerwat leśny; chroni wielogatunkowe drzewostany o charakterze naturalnym, które tworzą głównie jodla i modrzew polski - w wieku 80-150 lat,
- „Górna Krasna” - utworzony w 2004 roku w celu ochrony bagiennej doliny rzeki Krasnej, z bardzo ciekawą florą i fauną. Występują tu m.in. orlik krzykliwy, bocian czarny, łoś, bóbr, a spośród roślin: nasięźrzal pospolity, kosaciec syberyjski, pelnik europejski i storczyk szerokolistny. W miejscowości Luta znajduje się drewniana wieża widokowa,
- „Gagaty Sołtykowskie” - utworzony w 1997 roku rezerwat przyrody nieożywionej; chroni odsłonięcia w nieczynnej kopalni glin skal dolnojurajskich z okazami mineralogicznymi - węglanowymi mineralami żelaza i rzadką odmianą węgla - gagatem, a także paleontologicznymi (odciski tropów gadów i roślin),
- „Piekielko Szkuckie” - utworzony w 1995 roku rezerwat przyrody nieożywionej; chroni grzbieciki, na którego południowym zboczu znajdują się progi i inne formy skalne

Gagaty Sołtykowskie (kolo Stąporkowa) - ślady pragadów

(prożki, murki) zbudowane z unikatowych zlepieńców piaszczystych i piasków zlepieńcowatych dolnej jury,

- „Pilczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu” w okolicach Paradyża,
- występujące w postaci biotopów tereny bagienne na terenie gminy Gowarczów mogące być rajem dla entomologów, a także miłośników roślin (na wiosnę można spotkać m. in. kosaćca żółtego, przylaszczki, zawilce, piękne paprocie, kaczęnie, rośliny lecznicze takie jak np. waleriana, a być może nawet jakiś gatunek storczyka).

Występują także liczne pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej, m.in. „Piekło Dalejowskie”, „Brama Piekielna”, „Piekło Gatniki” itp. Przez teren rezerwatów lub też w ich pobliżu wytyczono sporą ilość szlaków turystycznych, które ułatwiają do nich dostęp potencjalnym turystom.

Skalki w rezerwacie Piekło nad Nieklaniem

Na obszarze LGD - „U Źródle” znajdują się unikalne obiekty zabytkowe i muzealne związane z dawnym przemysłem, zabytkowe dwory, pałace i kościoły.

Najbardziej kojarzone z konecko-stąporkowskim rejonem są, niewątpliwie, zabytki techniki związane ze Staropolskim Okręgiem (Zagłębiem) Przemysłowym.

Do najciekawszych i najbardziej znanych należą:

- Muzeum Zagłębia Staropolskiego w zabytkowej walcowni w Sielpi, należące do Muzeum Techniki NOT w Warszawie; walcownia i pudlingarnia z lat 1821-1841 czynne były do 1921 roku. Od 1934 roku znajduje się tu Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Zachowały się: budynki produkcyjne, suszarnie drewna, portiernia, budynek administracyjny, część osiedla przyfabrycznego, a także ujęcie wody,
- zabytkowy Zakład Hutniczy w Małcu - pozostałości zakładów metalowych czynnych jako szpadlarnia do 1967 roku; zachowały się tu maszyny z połowy XVI wieku, dawny układ przestrzenny, ujęcie wody, urządzenia hydrotechniczne. Jest to jedyny czynny tego typu zakład w Europie, a być może i na świecie.

Warto zobaczyć także:

- zabytkową kuźnię wodną w Starej Kuźnicy - stanowiącą dziś oddział Muzeum Techniki w Warszawie. Jest to kuźnica żelaza z wyposażeniem z XIX wieku: młotem naciskowym, miechami skrzynkowymi, piecem grzewczym oraz fundamentami wielkiego pieca z II połowy XIX wieku,
- kawęczyn - budynki produkcyjne dawnej odlewni (adoptowane na młyn) oraz hali maszyn (obecnie dom mieszkalny), magazynu węgla drzewnego (później stodoła). Istniał tu wielki piec wygaszony w 1893 roku, a rozebrany w 1904 roku,
- Furmanów - pozostałości zakładu wielkopiecowego z lat 1830-1835, czynnego do 1903 roku. Zachowały się: wieża gichtociągowa, budynki produkcyjne i ujęcie wody,
- Bliżyn - do 1908 roku wielki piec; zachowane pozostałości zakładów metalowych zwanych Stalownią, z lat 1898-1902, fragmenty wieży ciśnieniowej i odcinki kamiennych kanałów wodnych. O przemysłowym dziedzictwie historycznym świadczą także liczne pozostałości po kopalniach rud żelaza - Świnia Góra, Nieklań Wielki, Błotnica, Smarków; pozostałości po wielkich piecach - Mroczków, Blaszków, Wąglów, Błotnica, Królewiec, Koloniec, Cieklińsko, Fidor, Baczyna; dawne kuźnie - Stara Kuźnica, Zbrojów, Goszków, Gilów, Nieklań Mały, Wąglów, Wołów, Janów, Małachów, Pomyków, Drutarnia, Młynek Nieświński, Ruda Maleniecka, Kawęczyn.

Kraina obejmująca LGD „U Źródle” to jednak nie tylko technika - to również wspaniałe pałace i parki, piękne kościoły, rozmodlone klasztory i sanktuaria. Wśród najciekawszych warto wspomnieć o takich obiektach i miejscach, jak:

- renesansowy dwór obronny w Modliszewicach - jest jednym z najcenniejszych zabytków regionu (obecnie w odbudowie). Ten, malowniczo położony na małej wyspie, późnorenesansowy dwór obronny został wzniesiony ok. 1630 roku prawdopodobnie przez prymasa Jana Lipskiego (wedle innej hipotezy wznosił go Andrzej Dunin Modliszewski). Obecnie znajduje się tutaj Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.

W Modliszewicach znajduje się również siedziba LGD „U Źródle”.

• pałac Małachowskich w Białaczowie - piękny zespół pałacowy, wybudowany w stylu klasycystycznym w latach 1797-1800 przez Stanisława Małachowskiego. Złożony jest z korpusu głównego, połączonych z nim ćwierćkolistych skrzydeł, oficyn, dwóch pawilonów oraz malowniczego parku. W parku tym odnajdziemy m.in.: pseu-

Zespół pałacowo-parkowy w Końskich

- zespół dworski z XIX wieku w Korytkowie (gmina Gowarczów),
- park dworski w Gielzowie z XIX wieku (gmina Gowarczów),
- sanktuarium Matki Bożej Wychowawczyni w Czarnej - powstało w miejscu objawień Matki Bożej mieszkańcom Czarnej w XVI wieku. Kościół zaczęto wznosić w 1763 roku dzięki staraniom hrabiny Izabeli Małachowskiej z Humieckich. Wewnątrz sanktuarium znajduje się słynący z łask obraz Matki Bożej (powstały w XVI wieku) - Cudowny Wizerunek Matki Bożej Wychowawczyni,
- zespół klasztorny oo. bernardynów w Paradyżu, z późnobarokowym kościołem Przemienienia Pańskiego wybudowanym w latach 1747-1757,
- zespół klasztorny oo. bernardynów w Kazanowie - wzniesiony w drugiej połowie XVII wieku. Fundatorką była Izabela z Lanckorońskich Lipska, kasztelan-ka radomska,
- malowniczo drewniany kościół pw. św. Zofii w Bliżynie z 1818 roku,
- modrzewiowy kościółek pw. św. Rocha w Mroczkowie z poł. XIX wieku,
- neoromański kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Miedzierzy,
- kościół pw. św. Piotra i Pawła w Gowarczowie,
- kaplica św. Rocha w Gowarczowie,
- kapliczka murowana z 1927 roku w Strażnicy,

Nieklań (kolo Stąporkowa) - skalki w rezerwacie Piekło pod Nieklaniem

- kościół parafialny pw. św. Wawrzynca w Lipie,
- murowana kaplica z 1848 roku w Rudzie Malenieckiej,
- murowana kaplica z 1824 roku w stylu klasycystycznym w Wielkiej Woli, gm. Paradyż,
- Stara karczma w Smykowie (stary budynek UG) z pamiątkową tablicą poświęconą marszałkowi Piłsudskiemu,
- Dom Ludowy w Skrzyszowie, z eksponatami i wyrobami lokalnego rękodzieła,

Interesującą miejscowością naszego regionu jest Żarnów.

Żarnów to miasteczko o bardzo starej przynależności. Jego początki sięgają XI wieku. Znajdował się tutaj średniowieczny gród, po którym do dziś pozostało grodzisko. Najcenniejszym zabytkiem miejscowości jest kościół św. Mikołaja, który składa się faktycznie z dwóch kościołów. Pierwszy - stanowiący obecnie nawę poprzeczną świątyni - to kościół romański z XII wieku. Jest to jedna z najcenniejszych zabytkowych świątyni regionów północnomalopolskiego oraz łódzkiego. Częściowo zachowały się fragmenty murów z ciosanego kamienia oraz detale romańskie i gotyckie, a także zachodnie przeszło nawy z emporą i fragmenty ścian północnej i południowej nawy przylegające do prezbiterium. W ścianach bocznych nawy znajdują się romańskie pilastry (m.in. dwa z motywami liści akantu i fantastycznych zwierząt), natomiast w ścianie północnej widoczne jest romańskie okno. Do bryły kościoła przylega zachowana charakterystyczna romańska wieża. Druga część obecnej świątyni to już kościół późnogotycki powstały w XVI wieku, rozbudowany potem po 1893 roku w stylu neogotyckim według projektu Stefana Szyllera.

Paradyż - puszczanie wianków w noc świętojańska

Do najciekawszych i bogatych w zabytki miast krainy naszej Lokalnej Grupy Działania należą Końskie. Końskie to bardzo malownicze miasto o starych, sięgających XIII wieku, korzeniach. Najpierw rozwijało się wokół romańskiego i gotyckiego kościoła fundacji biskupa krakowskiego Iwo Odrowąża, potem wokół pałacu Małachowskich i Tarnowskich. Główny rozwój przeżyło w XIX i XX wieku. Były wówczas Końskie tygłem kultur, w którym - oprócz katolickiego kościoła - znajdowała się prawosławna cerkiew (związana z rosyjskim garnizonek wojskowym) oraz malownicza drewniana (potem drewniano-murowana) synagoga. Dziś, niestety, zarówno cerkiew, jak i synagoga nie istnieją. Nie ma także pięknego gmachu targowego (bazaru), zwanego Annotargiem. W latach 30-tych XX wieku powstał - istniejący do dziś - nowy gmach targowy (hala targowa), który jest jednym z wybitniejszych realizacji modernistycznych w Polsce.

Do najwspanialszych koneckich zabytków należą: stary kościół parafialny św. Mikołaja oraz jeden z najpiękniejszych XVIII-XIX-wiecznych zespołów parkowych, związany z nigdy niedokończonym pałacem należącym kolejno do Małachowskich i Tarnowskich.

- Zespół pałacowo-parkowy w Końskich, z jednym z najpiękniejszych XIX-wiecznych zespołów parkowych w Polsce, został wzniesiony przez kanclerza wielkiego koronnego Jana Małachowskiego - lecz nigdy nie został dokończony, nie powstał bowiem zaprojektowany główny korpus pałacu mający być wzorowanym na pałacu w Pilnicach (Pillnitz) koło Drezn. Obecnie w pałacowych skrzydłach (pawilonach bocznych) mieszczą się konecki urząd miejski oraz konecka biblioteka miejska. Warto pospacerować pięknym parkiem pałacowym. W nim, pośród malowniczych, starych drzew, odnajdziemy świątynię grecką, oranżerię w stylu egipskim, altanę, neogotycką kapliczkę oraz przepiękną glorię, która jest jedną z najbardziej charakterystycznych budowli Końskich, a zarazem ich symbolem.

Smyków - ostrzenie toporów w Dni Cisownika

rem”) stoi wzniesiony w 1946 roku konny pomnik Tadeusza Kościuszki. Interesujący jest również barokowy kościółek p.w. św. Anny i św. Jana Chrzciciela położony przy zabytkowym cmentarzu.

Warto odwiedzić także Muzeum Regionalne w Końskich (do niedawna Izbę Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej, która w marcu b.r. stała się muzeum) przy ul. Zamkowej 7 (siedziba PITK Końskie). W nim, oprócz starych fotografii, dokumentów i dawnych przedmiotów codziennego użytku oraz pracy, zobaczymy także, m.in.: makiety nie istniejących już w Końskich budowli, takich jak Annotarg, czy drewniana synagoga.

Obszar LGD „U Źródle” to również miejsce dużej ilości imprez kulturalnych. Wiele z nich odbywa się cyklicznie i ma charakter regionalny. Od kilku już lat są one czynnikiem, który jednoczy region oraz stanowi miejsce spotkań i wymiany do-

Żarnów, kościół św. Mikołaja

- ku” (gm. Paradyż) przypomina stare obyczaje związane z nocą świętojańska,
- „Majówka na ludowo” w Czarnej,
- Festyn rodzinny „Noc świętojańska” w Czarnej,
- 16 sierpnia - uroczysta msza w kościółku św. Rocha w Gowarczowie, festyn i imprezy towarzyszące,
- imprezy organizowane przez dynamicznie działające Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Gowarczowie.

• Produkty lokalne

• Garncarstwo w okolicach Bliżyna

Tradycje garncarskie kultury się we wsi Rędocin, nieopodal Bliżyna. Rędocin to - już od lat - jedna z największych atrakcji turystycznych gminy. W jednym z kilku czynnych warsztatów można zobaczyć dawne technologie. Pan Henryk Rokita, jego syn Wiesław oraz Jarosław Rodak wykonują tradycyjne naczynia - garnki, misy, talerze, dzbanki. Swoje wyroby prezentują na różnych konkursach i festynach. Na specjalne zamówienie wytwarzają wyroby gliniane według określonych wzorów, np. wykonują prace dla Cepelii i innych instytucji oraz firm propagujących sztukę i rzemiosło ludowe.

Rezerwat przyrody „Jodły Sieleckie”

• Tłactwo w okolicach Bliżyna Wciąż żywe jest w miejscowościach Odrowążek, Nowy Odrowążek, Kopcie oraz Kucebów. Obecnie wykonywane są m.in. bajecznie kolorowe chodniki. Od 2008 roku pierwsza sobota i niedziela październikowa jest na stałe wpisana do kalendarza jako dzień wszystkich snujących i wędrujących.

Inne produkty:

- piernik z żyrnej mąki,
- miód nektarowy wielokwiatowy.

• Jeźów, gmina Końskie: Chleb na zakwasie, kozie mleko oraz sery

- (twarogowy, podpuszczkowy, topiony, serniki),
- gmina Paradyż: kluski ziemniaczane, prażoki,
- gmina Ruda Maleniecka: karp z Rudy Malenieckiej,
- gmina Smyków: zalewajka, prażoki; robótki ręczne, szydelkowe serwety, obrusy, hafty - Teresa Strycharczyk.